

Forslag til finanslov for 2016.

Vi skal fra Partii Naleraq kommentere forslag til finanslov således:

Først skal vi minde om, at Naalakkersuisut ved fremlæggelse af finanslovsforslaget for 2015 sidste februar, da lovede Naalakkersuisut en overskud på 81 mio. kr. i finanslovsforslaget for 2016, men der var end ikke gået et halvt år, idet vi så, at det ikke skulle gå som planlagt, da man sprængte budgetterne med i alt ca. 146 mio. kr. , hvilket ses af underskuddet på 65 mio. kr. i finanslovsforslaget for 2016.

Vi har også erfaret, at Naalakkersuisoq for finanser, i de almindelige bemærkninger ved forslag til fiskeriloven, kommer med et budskab om, at fiskerne er for mange, hvilket stærkt opponeres af Naalakkersuisoq for fiskeri, igennem pressen. Hvordan er koordineringen indbyrdes hos Naalakkersuisut så ?

Vi er hos Partii Naleraq fastbesluttet på ikke at acceptere Naalakkersuisuts afgiftspakke, idet vi udemærket godt ved, at der allerede er mange, der dagligt må knokle økonomisk for at få det hele til at hænge sammen og ikke mindst at rigtig mange, især unge, står uden jobs. Ved vores spørgsmål til Naalakkersuisut i vinters fandt vi ud af, at der i alt er 139 personer og familier, der er opsagt fra deres lejebolig i 2014 samt at der er 398 personer og familier, der dybt uroligt afventer udsættelse.

Vi ved fra Partii Naleraq, hvor ubetryggende boligmangel er, hvor besværligt det kan være, når det berører beskæftigelsen og ikke mindst, at angst, dyb foruroliget anelser, ikke er sundt for mennesket, idet disse kan blive til dårligedomme hos mennesker.

Vi kan derfor fra Partii Naleraq absolut ikke tilslutte os naalakkersuisuts planer om afgiftsforhøjelser på varer eller olieprisforhøjelse, idet vi ved hvilke konsekvenser det vil føre med sig for erhvervsmarkedet og for mange mennesker.

Heldigvis begyndte flere medlemmer af Inatsisartut, til vores glæde, hvoraf enkelte også var fra koalitionspartierne, at tilkendegive deres uenighed efter vi fra Partii Naleraq klart tog afstand fra afgiftsplanerne.

Det står nu heldigvis klart, at Inatsisartut, specielt koalitionspartierne, er splittet hvad afgiftspakken, som den fremgår i finanslovsforslaget, angår.

Ydermere, kan vi fra Partii Naleraq absolut ikke acceptere Naalakkersuisuts planer om, at hente i alt 165 mio. kr. fra fiskere ved at pålægge afgifter ved kystnært fiskeri. Foruden disse er vi fra Partii Naleraq dybt uenig om Naalakkersuisuts forslag vedr. afskaffelse af støtte til fiskeri og rådgivning af fiskere og fangere samt tilskud til reetablering.

Vi kan fra Partii Naleraq aldeles ikke acceptere, at man sætter hindringer og hårde begrænsninger for fiskere og fangere.

Kigger man lidt tilbage i den grønlandske samfund politisk historie, er der stadig personer, der husker de mange fine løfter, som hermed skal påmindes om, som dengang,

*da landet skulle meldes ud af EF, hvor man lovede fiskere og fangere lavere priser på påhængsmotorer, rifler o.m.a.

* da landingsbaner til fastvingede flyvemaskiner blev etableret, hvor man lovede den grønlandske befolkning billigere billetpriser.

* da Selvstyret skulle indføres, hvor man lovede at afgifter m.m. ikke skulle forhøjes.

Hvad er status nu – Alting bliver dyrere, hvor er løfterne om billigere priser for alting ? Det er blot en lille bitte del af minderne og vi er godt klar over, at man ikke kan få alt gratis, dog må det høre op med løgnagtige løfter til befolkningen.

Naalakkersuisut har atter fremkommet med forslag om afgifter, der kommer til at berøre befolkningen, idet forslaget som Naalakkersuisut fordrer, blot kommer til at gavne inflationen ved endnu højere leveomkostninger, hvor ikke mindst mindre bemidlede rammes, men der er ingen tvivl om, at dem der bliver ramt hårdest vil være personer og familier, der ikke kan få støtte til bolig eller børnetilskud, enlige mødre og fædre, studerende og andre, der i forvejen må knokle økonomisk.

Efter påmindelse om disse, er det vanskeligt at vurdere om Naalakkersuisut kan begribe, hvor dybt og seriøst det er for mindre bemidlede og middellønnede at skulle knokle

økonomisk for hverdagen, hvilket allerede er øjensynligt, især med henblik på studerende, enlige mødre og fædre.

Ifølge Grønlands Statistiks tal, hvilke Naalakkersuisut til enhver tid har adgang til, viser at over 62% i samfundet har en indkomst på knap 200.000 kr. årligt.

Ifølge de tal Naalakkersuisut fremsatte i starten af året er i alt 139 personer og familier opsagt fra deres bolig i 2014 og det hævdes at 398 afventer udsættelse. Der er ingen tvivl om, at antallet af personer og familier, der er opsagt fra deres bolig, endnu er højere.

Vi er på nuværende tidspunkt ikke bekendt med omfanget af børnefamilier, der er opsagt fra deres bolig, det også for børnefamilier, der afventer udsættelse, dog fremgår det af besvarelsen på vores nylig § 37 fremsatte spørgsmål til Naalakkersuisut, at antallet af børn og unge, der er bragt udenfor hjemmet frem til september 2014 var 649 og at det kostede 235 mio kr for det offentlige årligt. Kigger vi blot på omkostningerne dér, må vi undres og spørge hvor god en service hjemmene, problemramte forældre ydes så barnet kan komme hjem igen? Hvilke ændringer kan vi foretage for at midlerne netop kan gavne børnene og forældrene mest muligt ?

Grundig debattering af sådanne emner er også noget Partii Naleraq har stor interesse i.

Ved tidligere kommentarer nævnte vi bekymringer vedr. de gener, der kan være for helbredet for udsatte beboere, dog uden at komme nærmere ind på følgerne af, at mangle et sted at bo, ovenpå alle strabadserne for at få tingene til at hænge økonomisk sammen og idet vi fra Partii Naleraq godt kan forestille os hvor dyrt det kan blive for enkelte og for samfundet, når der i værste tilfælde søges tilflugt i alkohol- og hashmisbrug eller andre substanser - kan vi ikke acceptere forholdene.

Vi kan fra Partii Naleraq ikke acceptere, at man vil hæve pensionsalderen, idet der stadig findes nogle blandt os, der efter at have knoklet for føden, ikke har mange arbejdskraft tilbage og kan derfor ikke længere udsætte deres pension, mens andre stadig kan være arbejdsdygtige udover pensionsalderen på 65.

Vi mener derfor fra Partii Naleraq, at ældre der skal fylde 65 bør have muligheden for at føre deres erhverv udover pensionsalderens grænse, uden at nødvendigvis hæve pensionsalderen.

Det er yderst vigtigt for Partii Naleraq, at de ældre kan trække sig trygt tilbage efter et livslangt erhvervsførelse, hvorfor vi ønsker at arbejde med på, at alderspensionen skal

udgøres uanset ægtefællens/partnerens indtægter, dog er det også yderst vigtigt for Partii Naleraq, såfremt denne ordning vedtages, at der ikke bliver konsekvenser for de ældre, idet vi allerede har bevidnet, en smule hævelse af alderspensionen efterfulgt af reduceringer af forskellige goder, der i sidste ende ikke rykker noget som helst og som heller ikke var velset hos de ældre.

Vi kræver derfor fra Partii Naleraq, at man også holder sig årvågent omkring alle disse for at sikre bedst mulige ordning for vores ældre.

Vi anser den 5 årlige vurdering af førtidspensionister, der er under 60, ikke som et vidunder, blot som naturligt, dog har vi fra Partii Naleraq vanskeligt ved at forestille os, hvordan man vil implementere delvist beskæftigelse for individer, der ikke kan holde til beskæftigelse pga. dårlighed og skavanker, når tallet på raske arbejdsledige er oppe på 2.712. Hvilket også giver os anledning til at tro, at sådan en ordning også må være enorm tids- og energikrævende for at implementere.

Vi finder selvfølgelig ingen hindringer for dem, der ønsker at føre erhvervet udover alderspensionsgrænsen.

Vi anser dog ikke fra Partii Naleraq Naalakkersuisuts bestræbelse på, at trække førtidspensionister med tilbage til erhvervslivet som værende realistisk, når tallet på registreret arbejdsledige indtil august måned lyder på 2.712, hvoraf omtrent halvdelen af disse består af unge mellem 18-34 år.

Vel at mærke, registreret arbejdsledige. Vi hører jo fra tid til anden, at der er arbejdsledige, der end ikke er registreret, hvorfor det må undres, hvor mange arbejdsledige, der reelt er og hvordan de så tjener til føden ?

Dels blev det argumenteret, at man stræber efter at trække nogle individer med skavanker, der gør, at de ikke kan føre et normalt heltidsjob, tilbage til arbejdslivet, idet omtalte personer skulle tjene for meget, siden de er delvis arbejdsdygtige ?

Hvem mon er ikke interesseret i, at tjene lidt ekstra for lidt ekstra goder ? Lad os da holde op med at prøve og begrænse hvad hver enkelt må tjene – alle hindringer, der straks bliver smidt og slynget omkring, lige så snart det er ved at vellykkes for én – urimelige begrænsninger, personlig misundelse der kan lamme disse ildsjæle må simpelthen høre op nu. Lad raske om at føre erhvervsbeskæftigelse for det er blot derved, at indtægterne først kan strømme ind.

Trods det - vil man uacceptabelt i Naalakkersuisut stadig gå efter disse mindre bemidlede personer , fordi Naalakkersuisut nemlig foreslår, at der spares på ældre og førtidspensionister fra og med år 2017, hvilket ikke kan accepteres fra Partii Naleraq's side.

Det er en kendsgerning, at mange grønlandere, godt en 1/3 af befolkningen flytter til Danmark eller udlandet dels pga. helt urimelige vilkår i landet.

Derfor påtvinges folk, der ellers er raske og arbejdsdygtige, der må betragtes som værdifulde og aktive til at "flygte" til Danmark.

Vi kan fra Partii Naleraq absolut ikke acceptere denne udvikling, hvorfor vi heller ikke accepterer Naalakkersuisuts afgiftspakke.

Der er massive problemer omkring bolig. Børn og unge, der er anbragt udenfor hjemmet, møder dels nogle meget anstrengende vilkår.

Der er også rigtig mange arbejdsledige unge, der end ikke kan ydes mulighed for videreuddannelse.

Blot på baggrund af disse, kan vi som sagt fra Partii Naleraq absolut ikke tilslutte os Naalakkersuisuts afgiftspakke og vi regner også at andre partier inklusiv medlemmer af koalitionspartierne, stadig holder fast i deres uenighed, som det også fremgik af deres pressemeddelelserne !

Vi mener fra Partii Naleraq, at man ved ændring af forskellige fremgangsmåder og grundig erhvervsfremme og ikke mindst ved forbedret udlandshandel, kan forbedre landskassens indtjening.

Hvert år strømmer en masse midler ud af landet, der ellers kan kapitaliseres i landet uden tvivl.

Alene i Selvstyrets administration bruges der omtrent 90 mio. kr. årligt på forsikringsomkostninger.

I 2013 har vi brugt udefrakommende konsulenttjenester for 205 mio. kr og 162 mio. kr. på samme i 2014.

Spild i rest varme/ energispild hos Nukissiorfiit bruges ved forsyningsanlæggene om året udgør i værdi 39 mio. kr.

Det er ikke særsyn, at man henover alle de mange ledige, gerne plejer at tilkalde arbejdskraft, som nødvendigvis ikke har en uddannet baggrund. Vi er nødt til at være mere årvågne og seriøse i offentlige arbejdspladser, når det kommer til rekruttering af lokal arbejdskraft.

Vi er nødt til at prioritere og nære arbejdsgivere i landet erhverv.

Vi kan ikke vente på moderniseringsplanen af boliger i tre år. Sådanne sager bør opstartes snarere og grønlandsk ejet virksomheder bør også have første prioritet ved udbud !

Vi er nødt til at opstramme på den hårde begrænsning af fisk og fangststyr for derved at muliggøre en udbytte af fiskere og fangeres indtjening i landet for samfundet.

Vi opfordrer derfor hermed til seriøs tilgang til dette ved nyskabelse af mange beskæftigelser fra Partii Naleraq.

Vi har mere end rigeligt af vand og is, der er mangelvare i visse verdensdele. Vi kan gøre godt brug af vandkraftværksenergien ved at sælge det til udlandet.

Vi er nødt til, at fremrykke og bane bedre veje for eksport af vand og is. Vi er derfor fra Partii Naleraq meget skuffet over, at indse Naalakkersuisuts manglende vilje til, at udnytte vand og dets energi i deres besvarelse.

Skal vi blot sidde og lade tingene ske deres egen vilje, vil vi blot løbe i en ond cirkel, hvor vi ikke kan agere andet end at tage fra befolkningens allerede halvtomme lommer. Hos Partii Naleraq ønsker vi at træde væk fra denne fremgangsmåde.

Foruden bedre udnyttelse af vand og dets energi, er vi nødt til at bane vej for muligheden for etablering af erhverv baseret på udnyttelse af smykkesten for interessede herboende medborgere.

Vi er nødt til at udnytte potentialet af alle fisk og fangststyr i det nordlige og i østkysten, bedre.

Erhvervsfremme står i stampe i østkysten, hvor primær indtægtskilde udgøres hovedsageligt af sælskind. Forsøgsfiskeri, som det undertiden hævdes – så implementer dog i forhold til beliggenhed og hensigt !

I stedet for at sætte hindringer for arbejdsdygtige i begrænsningens navn, mener vi fra Partii Naleraq, at selvforsørgelse atter bør indføres, idet vi er nødt til at genoptage den grønlandske selvbærende ånd !

Med disse bemærkninger henviser jeg til grundig behandling i skatte- og afgiftsudvalget inden anden behandling.